

Tájékoztató

A 2011. április 21-i Mahler Társaság összejöveteléről

Wagner hatása Mahler életművében

címmel **Könyves Klaudia**, zenetörténész tartott előadást

Mahler fiatal korában, bécsi zenei tanulmányai során ismerkedett meg Wagner muzsikájával, elsősorban egyik tanára, Anton Bruckner hatására. Az ifjú Mahler már ekkor a „Wagner Egylet” lelkes tagja lett. Korai rajongása elsősorban Wagner muzsikájához fűzte, a színpad, az operai előadás iránti fogékonysága későbbi, zeneigazgatói tevékenységéhez kapcsolódik. Ifjúkori rajongását Mahler egy kivételes verse is tanúsítja:

*„Amire homályosan vágyakoztunk,
Szilárd formákba öntötted nekünk Te,
Művedtől a német színpad feléledt,
Nem másokéra: saját énekünkre.
Megmutattad nekünk mindazt, amit ha
Nem jössz, izzó szívünk ma is áhít,
Egy korhatag világot letaszítva
Hoztad az új világ melódiáit.”*

Mahler zenei eszményképe Beethoven és Wagner volt – Anton Bruckner iránt érzett örök tiszteletén túl. Wagner 1883-ban bekövetkezett halála rendkívül mélyen érintette. Wagner életművét, írásait és zeneműveit egyaránt ismerte, azok igen nagy hatást gyakoroltak a gondolkodására, művei filozófiájára, életvitelére. Később Mahler zeneigazgatóként és karmesterként is szinte minden Wagner művet állandó repertoáron tartott, Wagner operarendezéseivel aratta legnagyobb sikereit Budapesten, Bécsben, Hamburgban, New Yorkban. Wagner zenéjének közvetlen hatása megfigyelhető zenekarkezelésében, művei hangszerelésében, harmóniavilágában, dallamvilágában, vagy akár az un. Unendliche Melodie, azaz a végtelen dallamtechnikában. Erős rokonság fűzi össze Wagner Wesendonck dalok (1857) c. művét és Mahler Gyermekgyászdalait (1904), a közel ötven évvel később született zeneművet. A wagneri eszmék – Parsifal, hit-motívum – megjelenése Mahlernél is nyomon követhetőek, különösen szimfóniáinak zárótételeiben. A vallás és a zene egységének gondolata mindkét zeneszerző életművében fontos szerepet játszott. Az említett példák alapján Könyves Klaudia előadása zenei illusztrációt is nyújtott mindezen hatások bemutatására.